

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. mai 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0156(COD)

9596/23
ADD 4

UD 110
CODEC 917
ENFOCUSTOM 57
ECOFIN 452
MI 429
COMER 57
TRANS 194
FISC 95

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	17. mai 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2023) 141 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE [...] Lisatud dokumendile: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2023) 141 final.

Lisatud: SWD(2023) 141 final

Brüssel, XXX
[...] (2023) XXX draft

Tollireform

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

[...]

Lisatud dokumendile:

**Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus,
millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning
tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013**

Kokkuvõte
Mõjuhinnang liidu tollialaste õigusaktide läbivaatamise kohta
A. Vajadus meetmete järele
Mis on probleem ja miks on tegemist ELi tasandi probleemiga?
Praegune süsteem ei ole rahuldav, kuna ELil jääb saamata tulu. Ebaseaduslikud ja nõuetele mittevastavad tooted sisenevad ELi ning seavad ohtu ELi kodanike turvalisuse ja julgeoleku. 1. <i>Tollil on keeruline kaitsta liidu finantshuve ja täita üha rangemaid mittefinantsnõudeid</i>, mis on kehtestatud valdkondlikus poliitikas (tooteohutus, julgeolek, inimeste, loomade ja taimede tervise kaitse, keskkonnakaitse jne). Tolli- ja muude pädevate asutuste vaheline koostöö ei ole piisav. 2. <i>Praegustes tolliprotsessides</i> peavad kauplejad esitama tarneahelas kauba kohta sarnast teavet mitu korda eri asutustele, kasutades mitut IT-süsteemi, mis ei ole alati koostalitlusvõimelised. See põhjustab seaduskuulekatele ettevõtjatele halduskoormust. 3. <i>Tollimudel ei sobi e-kaubanduse jaoks</i>. E-kaubanduse tohutu kasv on muutnud kaubanduse olemust: kui varem toodi kaupa ELi suurte veostena, siis nüüd toimetatakse miljoneid väikesaadetisi otse konkreetsetele tarbijatele. Toll ei ole valmis toime tulema kaubakoguste ja deklaratsioonide arvu suurenemisega. 4. <i>Andmete kvaliteet, kättesaadavus ja analüüs on piiratud</i>. Kuigi tolliprotsessid on digitaliseeritud, on tollijärelevalve, riskianalüüsi ja kontrollide jaoks vajalikud andmed killustunud ja neid dubleeritakse tolli detsentraliseeritud IT-taristus mitmes süsteemis. See tekitab tolliasutustele suuri kulusid, ei ole paindlik ja takistab andmete tõhusat kasutamist. 5. <i>Kontrollitavade ja -meetodite rakendamisel esineb liikmesriikides suuri erinevusi</i>. Puudub asjakohane ELi riskianalüüs, et nõuetekohaselt jälgida kaubavooge ja avastada nõuetele mittevastav kaubandus.
Mida tuleks saavutada?
Komisjon soovib viia tolliliidu järgmisele tasemele. Üldeesmärk on saavutada ELi tolliasutuste tegutsemine ühe üksusena, et peatada nõuetele mittevastav kaup, koguda rohkem tollimakse ja teha piisavaid kontrolle, koormamata liigselt ametiasutusi ja kauplejaid. Erieesmärgid on - tugevdada ELi tollivaldkonna riskijuhtimist nii finantsriskide kui ka mittefinantsriskide puhul, jälgides ja analüüsides ELi tasandil reaajas kogu tarneahelat; - vähendada halduskoormust ja lihtsustada protseduure kauplejate, tarbijate ja tolliasutuste jaoks, seadmata ohtu tõhusat tollijärelevalvet; - tagada tollivaldkonnas võrdsed tingimused e-kaubandusele ja traditsioonilisele kaubandusele kooskõlas käibemaksueeskirjadega; - edendada juurdepääsu tolliandmetele ja nende andmete kasutamist strateegilise tegevuse jaoks, et parandada tollijärelevalvet ja tagada tervikliku lähenemisviisi rakendamine riskide juhtimisel; - võimaldada tolliliidul tegutseda ühe üksusena, tagades tõhusa kaitse kogu ELis, olenemata sellest, kus kaup välispiiri ületab.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?
Meetmeid tuleb võtta ELi tasandil. Tolliliit kuulub liidu ainupädevusse ning on oluline ühtse turu nõuetekohaseks toimimiseks. Liikmesriikide meetmetega ei ole võimalik kindlakstehtud probleeme tulemuslikult lahendada.

B. Lahendused
Millised on poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud variant? Kui ei, siis miks?
Kindlakstehtud probleemide lahendamiseks kaaluti nelja poliitikavarianti. 1. <i>Lihtsamad protsessid:</i> osalejate kohustuste selgitamine, tarbetute etappide kaotamine impordiprotseduurides, meetmete kehtestamine e-kaubanduse jaoks ja lisahüved läbipaistvalt tegutsevatele kauplejatele, tuginedes praegusele digitaliseerimismudelile ja tolli olemasolevale juhtimisstruktuurile. Protsesside lihtsustamine koos vastutuse jagamisega suurendab tõhusust. 2. <i>ELi Tolliamet koordineerimise jaoks:</i> lisaks eelmises punktis kirjeldatule uue ELi Tolliameti loomine, et koordineerida koostööd liikmesriikide vahel riskijuhtimise valdkonnas, määrata kindlaks eeskirjade ühetaoline rakendamine ja hallata tolliprogramme. 3. <i>Komisjoni hallatav keskne ELi tolliandmekeskus:</i> lihtsamad tolliprotsessid ja osalejate suurem vastutus, milleks rakendatakse kesket IT-mudelit. Tolliandmekeskus hõlbustaks andmete kogumist eri osalejatelt, töötlemist ELi tollivaldkonna riskijuhtimise jaoks ja vahetamist teiste pädevate asutustega. 4. <i>ELi tolliandmekeskust haldav ELi Tolliamet koordineerimise ja operatsioonide jaoks:</i> lihtsamad tolliprotsessid, mille rakendamine toimub läbi ELi tolliandmekeskuse, mida haldab ELi Tolliamet, kes vastutab (lisaks 2. poliitikavariandis nimetatule) operatiivse riskijuhtimise ja andmehalduse ning lihtsustatud protsesside eest.
Eelistatakse 4. poliitikavarianti. Selle kolm elementi (reformitud tolliprotsessid, mida rakendatakse ELi Tolliameti hallatavas keskses ELi tolliandmekeskuses) tugevdavad üksteist, et saavutada paremaid tulemusi ja koostööd kõikjal ELis. See on kõige tõhusam variant, kuna investeerimine kesksesse struktuuridesse vähendab märkimisväärselt liikmesriikide ja ettevõtjate kulusid.
Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?
Sidusrühmad on suuresti nõus, et on vaja ühe üksusena tegutsevaid tolliasutusi, lihtsamaid tolliprotsesse koos selge vastutusega igas etapis, tõhusamat koostööd tolli ja muude asutuste vahel ning lihtsustatud andmete esitamist ELi tasandi tolli IT-keskkonnas. Märkimisväärset vastuseisu ühelegi tollireformi võimalikule elemendile ei ole. Tolliasutused enamjaolt pooldavad uuendatud partnerluse sisseseadmist kauplejatega vastutasuks andmete parema juurdepääsu võimaldamise eest, kuid on eri seisukohtadel, mis puudutab lisakulutusi IT-süsteemide arendamisele ja juhtimisreformile.
C. Eelistatud poliitikavariandi mõju
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?
- Tugevneb tollijärelevalve. Parema juurdepääsu andmetele ja andmete töötlemine ELi tolliandmekeskuse kaudu tõhustab ELi riskijuhtimist ja suurendab tolli suutlikkust avastada pettusi, tehes kindlaks ELi tasandil tegutsevate suure riskiga ettevõtjate profiilid. See toob liidule ja selle liikmesriikidele täiendavat maksutulust. Parema juurdepääsu andmetele ja parema koordineerimise asutuste vahel suurendab tolli suutlikkust avastada ja peatada kodanike ja tarbijate huvides kauba, mis ei vasta liidu nõuetele. - Vähenevad halduskoormus ja seaduskuulekate kauplejate nõuete täitmisega seotud kulud. Läbivaadatud protsessid on lihtsamad ja andmeid kogutakse vaid üks kord õigest allikast ELi tolliandmekeskuse ühtse liidese kaudu. - Ülesannete koondamine (IT, andmehaldus ja riskijuhtimine) ELi Tolliametisse toob kaasa liikmesriikide tolliga seotud IT-kulude märkimisväärse kahanemise. ELi Tolliamet tagab

koordineerimise liikmesriikide tolliasutuste ja muude asutuste vahel. - E-kaubanduse tingimused võrdsustuvad traditsioonilise kaubanduse tingimustega. Läbivaadatud protsessid võimaldavad e-kaubanduse valdkonnas tegutsevatel ettevõtjatel anda hõlpsamini finants- ja muud teavet ning panevad need ettevõtjad selle teabe eest vastutama. Tarbijatele tuleb kasuks hindade ja tasude suurem läbipaistvus, vähem fiskaalformaalsustega seotud häireid tarneahelates ja parem kaitse kahjuliku kauba eest. - Tolliliit tegutseb ühe üksusena. Läbivaadatud protsesse rakendab ELi tolliandmekeskuse kaudu keskne ELi Tolliamet, et hõlbustada ühetaolist rakendamist kõigis liikmesriikides ja vältida erinevusi.
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?
Eelistatud poliitikavariandi liidu eelarvest rahastatavad kulud on seotud järgmisega: - ELi tolliandmekeskuse keskne väljaarendamine. 15 aasta jooksul investeerivad ELi talitused 559 miljonit eurot rohkem kui lähteolukorra puhul (ühekordsed investeeringud on suuremad esimesel seitsmel aastal) ja 2 miljardit eurot tolliandmekeskuse hooldamiseks. Kulude tsentraliseerimine vähendab märkimisväärselt liikmesriikide IT-kulusid. - ELi Tolliameti loomisega seoses on vaja 15 aasta jooksul 230 miljonit eurot täistööajale taandatud töötajate netokulude katmiseks ELi tasandil. Tolliamet käivitatakse järk-järgult kaheksa aasta jooksul. Amet saavutab stabiilsuse üheksandal aastal, mil töötajate koguarv peaks jõudma ligikaudu 250 täistööajale taandatud töötajani. Hinnangulised kulud on arvatud jooksevhindades, lähtudes ajakava, üleminekut ja muid aspekte käsitlevatest eeldustest.
Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?
Ettepanek ei peaks avaldama kahjulikku mõju VKEdele. Selle põhielemendid on kooskõlas VKEde ootuste ja prioriteetidega ning hõlbustavad VKEde osalemist väliskaubanduses. VKEsid mõjutab kõige enam tolliprotsesside reformimine, mis tähendab lihtsustamist kõigi kauplejate jaoks. VKEdest tootjatele tulevad kasuks meetmed, mille eesmärk on vähendada ebaausat konkurentsi, mida põhjustavad ELi eeskirjadele ja standarditele mittevastavad imporditud tooted.
Kas on ette näha märkimisväärsed mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?
4. poliitikavariandis ette nähtud tsentraliseerimise tulemusel vähenevad liikmesriikide halduskulud nii IT kui ka töötajate puhul. Hinnangute kohaselt säästavad liikmesriigid 15 aasta jooksul IT valdkonnas kokku ligikaudu 21 miljardit eurot, millele lisaks kahanevad ühe miljardi euro võrra kulud töötajatele seoses töötajate vabanemisega praegustest ülesannetest. See hinnanguline kasu on arvatud jooksevhindades, lähtudes ajakava, üleminekut ja muid aspekte käsitlevatest eeldustest.
Proportsionaalsus?
Eelistatud poliitikavariant ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik probleemide täielikuks käsitlemiseks tolliliidu ees seisvate raskuste ulatust ja suurust arvesse võttes.
D. Järelemeetmed
Järelevalvet ja hindamist, mis toimub tugevdatud tolliliidu tulemuslikkuse mõõtmise raames, hõlbustab ELi tolliandmekeskus.